

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 365/2015-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. augusta 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], Palestínčana, posledný trvalý pobyt [REDAKČIA], miesto pobytu v Slovenskej republike [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou JUDr. Miroslavou Mittelmannovou, advokátska kancelária, Hurbanovo námestie 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 47 Charty základných práv Európskej únie a čl. 5 ods. 1 písm. f) a ods. 4, ako aj čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sža 24/2014 z 19. augusta 2014 a rozhodnutia Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru sp. zn. PPZ-HCP-BA6-99-018/2014-AV-TVO z 28. mája 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), ako aj čl. 5 ods. 1 písm. f) a ods. 4 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sža 24/2014 z 19. augusta 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“) a rozhodnutia Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru (ďalej len „úrad hraničnej a cudzineckej polície“) sp. zn. PPZ-HCP-BA6-99-018/2014-AV-TVO z 28. mája 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie úradu hraničnej a cudzineckej polície“).

2. Ako uvádza samotný sťažovateľ v podanej sťažnosti, *„Dňa 28. 5. 2014 sa... dostavil na Oddelenie cudzineckej polície PZ Bratislava... so žiadosťou o udelenie tolerovaného pobytu podľa § 58 ods. 1 písm. a) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých predpisov... z dôvodu, že je bez štátnej príslušnosti a je preto daná prekážka jeho administratívneho vyhostenia. Žiadosť o udelenie tolerovaného pobytu bola oddelením cudzineckej polície prevzatá, ale následne bol... predvedený za účelom podania vysvetlenia k jeho neoprávnenému pobytu. Následne bolo v ten istý deň sťažovateľovi vydané rozhodnutie č. p. PPZ-HCP-BA6-100-009/2014-AV-TVO, ktorým oddelenie cudzineckej polície rozhodlo o jeho administratívnom vyhostení na územie Palestínskeho štátu a o uložení zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky na obdobie 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia... V rozhodnutí o administratívnom vyhostení zároveň oddelenie cudzineckej polície rozhodlo o vylúčení odkladného účinku odvolania, čím rozhodnutie o administratívnom vyhostení nadobudlo vykonateľnosť. Vzápätí vydalo oddelenie cudzineckej polície rozhodnutie č. p.: PPZ-HCP-BA6-100-018/2014-AV-TVO zo dňa 28. 05. 2014 o zaistení sťažovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov..., teda na účel výkonu jeho administratívneho vyhostenia a o jeho umiestnení do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov... Doba zaistenia bola stanovená do 28. 8. 2014.“.*

Proti napadnutému rozhodnutiu úradu hraničnej a cudzineckej polície podal sťažovateľ na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) opravný prostriedok, ktorý svojím rozsudkom sp. zn. 12 Sp 57/2014 z 27. júna 2014 rozhodol o jeho potvrdení. Najvyšší súd na odvolanie sťažovateľa svojím rozsudkom sp. zn. 10 Sža 24/2014 z 19. augusta 2014 rozhodol o potvrdení rozsudku krajského súdu sp. zn. 12 Sp 57/2014 z 27. júna 2014. V ostatnom podal sťažovateľ sťažnosť na ústavnom súde.

3. 1 K meritu podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že „... sa dňa 28. 5. 2014 dostavil dobrovoľne na oddelenie cudzineckej polície, aby podal žiadosť o tolerovaný pobyt z dôvodu, že je osobou bez štátneho občianstva a existuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia... Následne bol predvedený na oddelenie za účelom podania vysvetlenia a bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení a rozhodnutie o zaistení a... bol umiestnený do útvaru policajného zaistenia. Oddelenie cudzineckej polície sa v týchto rozhodnutiach nezmieňuje o tom, že sťažovateľ bol zároveň žiadateľom o tolerovaný pobyt.“. V ďalšom sťažovateľ poukazoval na to, že „... tolerovaný pobyt je pobytom podľa zákona o pobyte cudzincov a ako taký vyvoláva vážne právne následky na postavenie osoby, ktorej je povolený, v podobe toho, že pobyt takejto osoby je legálny a oprávnený po celú dobu jeho udelenia. To isté platí aj o tolerovanom pobyte, ktorého existenciu konštruje zákon v § 58 ods. 4 písm. c) zákona o pobyte cudzincov. Je tiež potrebné zdôrazniť, že žiaden iný typ pobytu v SR nemá podobnú právnu úpravu - to znamená, že jedine v prípade tolerovaného pobytu zákon upravuje, že obdobie od podania žiadosti o pobyt až po posúdenie žiadosti sa považuje za tolerovaný pobyt... Je tomu tak práve preto, aby sa zabránilo a predišlo prípadom vyhostenia cudzincov (a ich následného zaistenia) u ktorých sú aktuálne a naliehavé dôvody oprávňujúce ich na pobyt na Slovensku. Z hľadiska systematiky zákona o pobyte cudzincov a jazykového výkladu je nevyhnutné uviesť, že tolerovaný pobyt je jedným z troch druhov pobytov udeľovaných podľa zákona cudzincom (tolerovaný, trvalý a prechodný), čo znamená, že je to typ pobytu, ktorý poskytuje cudzincovi oprávnenie na pobyt v SR, inými slovami, legalizuje jeho pobyt v SR... Je teda zrejmé, že v čase zaistenia bol pobyt sťažovateľa oprávnený a zákonný, a teda

zákonná fikcia tolerovaného pobytu je jednoznačne dôvodom, ktorý bráni vyhosteniu, ako aj zaisteniu cudzinca. Toto by prichádzalo do úvahy až potom, ako dôjde k zrušeniu, resp. zániku tolerovaného alebo iného pobytu. Záver Najvyššieho súdu o tom, že v prípade osoby s tolerovaným pobytom môže, rovnako ako v prípade žiadateľov o azyl, prísť k zaisteniu teda zjavne nie je udržateľný a je v rozpore so zákonom o pobyte cudzincov. Z tohto dôvodu považuje sťažovateľ právny názor a závery Najvyššieho súdu za priečiace sa zákonu o pobyte cudzincov a ako také zjavne arbitrárne, neodôvodnené a ako také vážne zasahujúce do práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru, keďže zaistenie uplatnené voči osobe s legálnym a oprávneným pobytom zjavne nie je zákonné.“. Sťažovateľ zároveň nesúhlasí s posúdením jeho námietky tolerovaného pobytu ako oneskorenej a konštatuje, že tým došlo k porušeniu jeho práv „... podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru a tiež do jeho práva na spravodlivé súdne konanie a účinný prostriedok nápravy“.

3.2 K postupu úradu hraničnej a cudzineckej polície sťažovateľ zhrnul, že „... účelom zaistenia sťažovateľa bolo administratívne vyhostenie a jeho realizácia. Nešlo však o realizáciu akéhokoľvek administratívneho vyhostenia sťažovateľa kamkoľvek. Podkladom pre účel zaistenia bolo konkrétne rozhodnutie o administratívnom vyhostení, ktoré určuje konkrétny štát vyhostenia - Palestínsky štát. Ak teda útvar policajného zaistenia, namiesto toho, aby sťažovateľa informoval a prepustil, začal vykonávať úkony smerujúce k vyhosteniu do štátu Libanon, išlo nesporne o svojvoľné a arbitrárne konanie útvaru policajného zaistenia, ktoré nemalo právny základ v existujúcom platnom a vykonateľnom rozhodnutí o administratívnom vyhostení. Je tiež potrebné zdôrazniť, že o tomto postupe sťažovateľ nebol informovaný, nebolo s ním vedené konanie o vyhostení do Libanonu, a teda nemal možnosť sa k tomuto v konaní o vyhostení vyjadriť a uviesť prípadné skutočnosti, ktoré by mohli brániť jeho vyhosteniu do Libanonu (prekážky administratívneho vyhostenia). Preto podľa sťažovateľa zaistenie, ktoré pokračovalo po 17. 7. 2014 a trvalo až do 9. 10. 2014 nemohlo byť ospravedlnené vykonávaním úkonov smerujúcich k vyhosteniu do Libanonu, keďže tieto nemali zákonný podklad.“. Sťažovateľ je teda presvedčený, že „... už od 17. 7. 2014 bolo jeho zaistenie neúčelné, pretože rozhodnutie o zaistení zo dňa 28. 5. 2014 bolo vydané na základe vykonateľného rozhodnutia o administratívnom

vyhostení, ktoré konkrétne určuje, že... má byť vyhostený na územie štátu Palestína. Preto mal byť... po doručení verbálnej nóty Palestínskeho veľvyslanectva prepustený, keďže jeho zaistenie založené rozhodnutím o zaistení zo dňa 28. 5. 2014 tým stratilo svoj účel.“. V naznačených súvislostiach a s poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 557/2012 z 18. apríla 2014 ďalej konštatoval, že „... periodická kontrola dôvodnosti zaistenia je povinnosťou aj príslušného správneho orgánu, v danom prípade v súlade s § 90 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov ide o útvar policajného zaistenia. Keďže útvar policajného zaistenia preukázateľne neskúmal trvanie účelu zaistenia periodicky a jednoznačne tento neskúmal s ohľadom na doručenie verbálnej nóty palestínskeho veľvyslanectva a možného vplyvu na konanie o vyhostení, ktoré reálne vykonával, je možné jednoznačne skonštatovať, že došlo k porušeniu práva podľa čl. 5 ods. 4 ako aj podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru zo strany útvaru policajného zaistenia. Útvar policajného zaistenia, namiesto toho, aby rozhodol o tom, či trvá naďalej účel zaistenia, ponechal sťažovateľa v zaistení až do 9. 10. 2014, kedy bol sťažovateľ prepustený príkazom prokurátora.“.

3.3 Postupu najvyššieho súdu vytkol sťažovateľ to, že „... nepostupoval v konaní o zaistení s náležitou starostlivosťou, neprijatím jeho námietok vo vzťahu k jeho štátnemu občianstvu a krajine vyhostenia konal arbitrárne, odňal mu právo na spravodlivé súdne konanie a účinný prostriedok nápravy a vážnym spôsobom zasiahol do práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru, keďže zaistenie nemohlo byť uplatnené zákonne a nemohlo viesť k naplneniu stanoveného účelu“. Výslovne akcentoval to, že najvyšší súd mal „... v rámci starostlivého prístupu súdu k prieskumu zákonnosti zaistenia... - pod vplyvom informácií, ktoré mal... preukázateľne dostupné z azylového konania ako aj z konania o zaistení - ... zisťovať a skúmať, akým spôsobom došlo k určeniu palestínskeho štátneho občianstva, aké dôkazy o tomto občianstve boli v konaní k dispozícii a či bolo kontaktované palestínske veľvyslanectvo, ktoré mohlo potvrdiť alebo vyvrátiť, či je sťažovateľ občanom Palestíny a či je reálne možné jeho vyhostenie na toto územie. Ak by tak bol Najvyšší súd spravil, mohol zistiť, že už 17. 7. 2014 veľvyslanectvo Palestíny zaslalo útvaru policajného zaistenia verbálnu nótu, z ktorej vyplýva, že vyhostenie sťažovateľa do Palestíny nebolo možné (Najvyšší súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozhodnutiu o zaistení až v auguste

2014). Tým by sa zároveň v konaní potvrdili námietky sťažovateľa, že nebol daný účel zaistenia, pretože vyhostenie do Palestíny nebolo možné.“. Zároveň podotkol, že „Najvyšší súd sa ale stotožnil s odôvodnením rozsudku Krajského súdu zo dňa 27. júna 2014, podľa ktorého je námietka sťažovateľa o tom, že je osobou bez štátneho občianstva účelová a dodal, že ani v konaniach prebiehajúcich v minulosti pred Najvyšším súdom nemal sťažovateľ uvedenú inú štátnu príslušnosť ako palestínsku. Tieto závery Najvyššieho súdu považuje sťažovateľ za jednoznačne arbitrárne a v rozpore so zákonom o pobyte cudzincov, ako aj Dohovorom z roku 1954.“.

4. Sťažovateľ na základe uvedeného ústavnému súdu navrhol, aby nálezom takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní sp. zn.: 10Sž/24/2014 porušil základné právo sťažovateľa na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo na spravodlivé súdne konanie a účinný prostriedok nápravy zaručené v čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, v článku 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov Úradu hraničnej a cudzineckej polície PPZ Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v konaní o zaistení č. p. PPZ-HCP-BA6-99-018/2014-AV-TVO porušil základné právo sťažovateľa na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na účinný prostriedok nápravy zaručené v čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, v článku 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 10Sž/24/2014 zo dňa 19. augusta 2014 sa zrušuje.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 20 000 EUR, ktoré je povinný vyplatiť Najvyšší súd Slovenskej republiky v sume 10 000 EUR a útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov v sume 20 000 EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. [REDACTED] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je nutné zaplatiť na účet advokátky Miroslavy Mittelmannovej do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.A

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II. B

K namietanému porušeniu práv napadnutým rozhodnutím úradu hraničnej a cudzineckej polície

7. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

8. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

9. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie úradu hraničnej a cudzineckej polície, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že toto rozhodnutie bolo predmetom preskúmania v správnom súdnictve podľa § 250l a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky

súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), a preto bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II. C

K namietanému porušeniu práv napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu

10. Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného

práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 268/05).

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia. Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody garantované právom Únie sú porušené, má právo na efektívny opravný prostriedok pred súdom... Každý má právo na spravodlivé a verejné pojednávanie v primeranom čase pred nezávislým a nestranným súdom, ktorý bol predtým ustanovený zákonom. Každý má možnosť získať poradenstvo, obhajobu a zastúpenie... Podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: ... zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby,... proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie... Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom...

12. Článok 5 ods. 4 dohovoru sa vzťahuje na všetky prípady pozbavenia slobody vymenované v čl. 5 ods. 1, teda aj na zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osobnej slobody osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody niektorým zo spôsobov uvedených v čl. 5 ods. 1 dohovoru, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné. Účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru je zabezpečiť zatknutým alebo inak slobody pozbaveným osobám právo na súdnu previerku zákonnosti opatrenia,

ktorým boli pozbavené slobody. Ak rozhodnutie o pozbavení slobody vydal správny orgán, čl. 5 ods. 4 dohovoru nepochybne zaväzuje štát poskytnúť osobe pozbavenej slobody možnosť obrátiť sa na súd. Článok 5 ods. 4 dohovoru zaručuje osobe pozbavenej slobody jednak právo na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti pozbavenia slobody, ale tiež aj právo na periodickú kontrolu dôvodnosti ďalšieho trvania tohto obmedzenia. Z hľadiska rýchlosti konania o pozbavení slobody by malo ísť o lehoty rátané na dni, resp. týždne, nie však už na mesiace [(rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) Sanchez– Reisse v. Švajčiarsko z 21. 10. 1986, sťažnosť č. 9862/82, rozsudok ESLP Bezicheri v. Taliansko z 25. 10. 1989, sťažnosť č. 11400/85)].

13. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj podľa čl. 47 charty, pozn.) spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

14. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej

judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

15. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 10 Sža/24/2014 z 19. augusta 2014 v podstatnom uviedol: *«Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 19. augusta 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).*

Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako ako krajský súd sa pri svojich úvahách a rozhodovaní opieral o ďalej citované ustanovenia Správneho poriadku a ZoPC.

Podľa § 3 ods. 1 Správneho poriadku (ďalej len „SP“), správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 3 ods. 4 prvá veta SP, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci.

Podľa § 34 ods. 1 SP, na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Vykonávanie dôkazov patrí správnenému orgánu /§ 34 ods. 4 SP/.

Podľa § 47 ods. 3 SP, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých

rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Podľa § 88 ods. 1 písm. b/ ZoPC, policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia,

Odvolací súd preskúmajúc predchádzajúce konanie a napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie pred krajským súdom zistil, že krajský súd sa v rozsahu podaného opravného prostriedku vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa a nezistil pochybenie v konaní a rozhodnutí odporcu. Z tohto dôvodu s poukázaním na § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Krajský súd dôsledne a prehľadne uviedol dôvody, pre ktoré sa stotožnil so záverom, že navrhovateľ má palestínsku štátnu príslušnosť, a teda účel zaistenia je daný a administratívne vyhostenie môže byť realizované. Odvolací súd sa stotožňuje aj s vyjadrením odporcu k odvolaniu proti napadnutému rozsudku, v ktorom sa uvádza, že byť utečencom neznamená automaticky byť osobou bez štátnej príslušnosti, navyše ak sa aj samotný navrhovateľ, niekoľkokrát meniaci svoju identitu a bez dokladov totožnosti hlási k Palestínskemu štátu ako jeho občan. Ani v doteraz prebiehajúcich konaniach vedených vo veciach navrhovateľa pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky nemal navrhovateľ uvedenú inú než palestínsku štátnu príslušnosť.

Rovnako je namieste odmietnutie odvolacej námietky, týkajúcej sa nahradenia zaistenia hlásením pobytu, či zložením peňažnej záruky. Ani tu krajský súd nepochybil, keď rozhodol, že napadnuté rozhodnutie je správne, pretože policajné orgány výsluchom navrhovateľa, ktorý opakovali, zistili, že nemá finančné prostriedky na nájom v mieste, kde sa doposiaľ zdržiaval ([REDACTED]) a nemá taktiež žiadne príbuzné ani blízke osoby, ktoré by ho počas pobytu na území Slovenskej republiky mohli finančne podporovať a navyše odpadli akékoľvek dôvody, pre ktoré by sa navrhovateľ mal zdržiavať na území Slovenskej republiky.

Navyše, keďže voči navrhovateľovi prebieha príprava administratívneho vyhostenia podľa § 82 ods. 2 písm. b/ ZoPC, nie je podľa § 89 ods. 2 veta druhá možné nahradiť zaistenie hlásením pobytu alebo peňažnou zárukou.

Krajský súd napokon správne reagoval i na námietku, prednesenú na pojednávaní Krajského súdu v Bratislave 27. júna 2014 právnu zástupkyňou navrhovateľa, že nebolo možné zaistiť navrhovateľa po tom, čo požiadal o tolerovaný pobyt, pretože i posúdenie takej žiadosti sa považuje za tolerovaný pobyt žiadateľa. Nielenže krajský súd správne vyhodnotil námietku, ako oneskorene podanú, a z toho dôvodu sa ňou nezaoberal, ale navyše odvolací súd dopĺňa, že i v prípade jej včasného uplatnenia už v návrhu, by nebola dôvodná, pretože rovnako ako po podaní žiadosti o azyl nemožno automaticky vylúčiť zaistenie žiadateľa o azyl, ani pri podaní žiadosti o tolerovaný pobyt za podmienok preukázaných u navrhovateľa (bez financií a väzieb na Slovenskú republiku, bez dokladov a s niekoľkými identitami uvádzanými počas pobytu na Slovensku) nie je možné automaticky vylúčiť zákonnú možnosť zaistenia takého žiadateľa, najmä ak sú splnené podmienky pre jeho administratívne vyhostenie (viď ustanovenie § 59 ods. 12 písm. b/ a § 58 ods. 1 písm. a/ ZoPC).

Z týchto všetkých dôvodov poukazujúc na dôvody uvedené v napadnutom rozsudku krajského súdu odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 OSP potvrdil ako vecne správny nezisťiac dôvody pre prepustenie navrhovateľa zo zaistenia.»

16. Pri preskúvaní napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu a argumentácie v ňom uvedenej ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Taktiež v zmysle judikatúry ESLP pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok ESLP vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59 – 60). Uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS

350/09). V dôsledku uvedeného považoval ústavný súd za potrebné odcitovať aj z rozsudku krajského súdu sp. zn. 12 Sp 57/2014 z 27. júna 2014, z ktorého v podstatnom vyplýva: «Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a mieste príslušný na konanie preskúmal rozhodnutie odporcu v rozsahu a dôvodov podaného opravného prostriedku navrhovateľa ako aj konanie, ktoré vydaniu rozhodnutia predchádzalo na nariadenom pojednávaní konanom dňa 27. 06. 2014, oboznámil sa s obsahom pripojeného administratívneho spisu odporcu a musí konštatovať, že preskúmané rozhodnutie odporcu je vydané v súlade so zákonom.

Podľa § 244 ods. 1, 2, 3 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V správnom súdnictve preskúmajú súde zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzicky osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti alebo právnických z osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250l ods. 1, 2 O. s. p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona číslo 404/2011 Z. z. policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu jeho administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 4 veta prvá zákona číslo 404/2011 Z. z. štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov.

Podľa § 89 ods. 1 zákona číslo 404/2011 Z. z. Policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

a) hlásenia pobytu alebo

b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu, pričom vychádzal z jednotlivých námietok uvedených v opravnom prostriedku navrhovateľa a musí konštatovať, že preskúmané rozhodnutie je vecne správne a navrhovateľom podané námietky voči nemu uvedené v jeho opravnom prostriedku neobstoja.

Podľa presvedčenia súdu neobstojí navrhovateľova námietka o spoľahlivo nezistenom stave veci. Odporca riadne zistil skutkový stav, vyhodnotil postavenie navrhovateľa ako osoby s neoprávneným pobytom na území Slovenskej republiky (konanie o udelenie azylu navrhovateľovi bolo právoplatne skončené zamietnutím jeho žiadosti) a z výpovede navrhovateľa mal za preukázané, že tento nedisponuje potrebnými finančnými prostriedkami na vycestovanie do svojej domovskej krajiny. Ohľadom námietky správne nezistenej štátnej príslušnosti navrhovateľa a nesprávne určenej jeho domovskej krajiny a s tým súvisiacej nezrealizovateľnosti vyhostenia do Palestíny, ako aj nezisťovania skutočností o mieste vyhostenia súd uvádza, že z listinných dôkazov zhromaždených odporcom pred vydaním rozhodnutí o vyhostení a zaistení navrhovateľa nemohla vyplývať opodstatnená pochybnosť odporcu o štátnej príslušnosti navrhovateľa (Palestína) a z toho vyplývajúceho miesta jeho vyhostenie. Taktiež súd nemá opodstatnenú pochybnosť o štátnej príslušnosti navrhovateľa a jeho tvrdenie o tom, že je osobou bez štátnej príslušnosti

považuje za účelové (udáva ju v žiadosti o tolerovaný pobyt). Palestínska štátna príslušnosť navrhovateľa vyplýva z jeho preukazu žiadateľa o udelenie azylu číslo [REDACTED], rozhodnutia Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 21. 06. 2013 o neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi, z odpisu karty osoby - navrhovateľa z informačného systému, ako aj zo zápisníc o podaní vyjadrenia spísaných odporcom dňa 28. 05. 2014 s navrhovateľom a poučeníach navrhovateľa odporcom zo dňa 28. 05. 2014 a to napriek tomu, že navrhovateľ tieto listiny odmietol podpísať. Všetky tieto listiny ako aj rozhodnutia o vyhostení a zaistení navrhovateľa boli navrhovateľovi pretlmočené pribratím oficiálnym tlmočníkom z jazyka arabského do jazyka slovenského a súd nemohol mať bez ďalších dôkazov pochybnosti o nenáležitom pretlmočení poučení navrhovateľa, ako aj otázok a odpovedí v spísaných zápisniciach o podaní vyjadrenia uskutočnených s navrhovateľom.

Súd konštatuje, že odporca sa v svojom rozhodnutí o zaistení navrhovateľa zaoberal aj možnosťou vyhostenia navrhovateľa za slobody, využijúc inštitút hlásenia pobytu alebo zloženia peňažnej záruky (§ 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov), avšak tieto skutočnosti vyhodnotil negatívne, a to s poukazom na vyjadrenie navrhovateľa v spísaných zápisniciach o podaní vyjadrenia, kde tento uviedol, že nemá žiadne finančné prostriedky a bývanie má zabezpečené len do konca mesiaca máj 2014.

Odporca sa v svojom rozhodnutí tiež zaoberal aj otázkou efektívnosti a účelnosti zaistenia navrhovateľa s tým, že mal za preukázané, že prebieha konanie o vyhostení navrhovateľa a potom zaistenie navrhovateľa pre účely administratívneho vyhostenia je zákonným pozbavením osobnej slobody a k výkonu vyhostenia priamo slúži inštitút zaistenia. Súd považuje za potrebné uviesť, že predpokladom zaistenia cudzinca je, aby účel zaistenia mohol byť naplnený a preto je potrebné zvážiť potenciálnu možnosť výkonu rozhodnutia správneho vyhostenia cudzinca, pričom v danom prípade odporca nevzhladol dôvod, pre ktorý by vyhostenie navrhovateľa do Palestíny sa nemohlo vykonať. Navrhovateľ v spísaných zápisniciach o podaní vyjadrenia žiadne dôvody brániace jeho vyhosteniu do Palestíny neuviedol. Zaistenie navrhovateľa v danom prípade bolo potom plne s článkom 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Na námietku vznesenú právnou zástupkyňou navrhovateľa na súdnom pojednávaní o tom, že odporca nezákonne rozhodol o zaistení navrhovateľa, keďže tento sa v čase zaistenia zdržiaval na území Slovenska oprávnene (§ 58 ods. 4 písmeno c) zákona o pobyte cudzincov), pretože sa považoval za osobu s udeleným tolerovaným pobytom, nakoľko o jeho žiadosti o udelenie tolerovaného pobytu, ktorú odporca dňa 28. 05. 2014 prijal, rozhodol až dňa 29. 05. 2014, po rozhodnutí o navrhovateľovom zaistení súd nemohol prihliadnuť a to v zmysle § 250h ods. 1 O. s. p. Rozšíriť rozsah a dôvody preskúmaného rozhodnutia je možné len do času, kedy je možné voči rozhodnutiu podať opravný prostriedok, čo v danom prípade bolo do 12. 06. 2014, kedy navrhovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne voči rozhodnutiu o jeho zaistení podal opravný prostriedok, v ktorom však tento dôvod nezákonnosti preskúmaného rozhodnutia uvedený nebol.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd musí konštatovať, že preskúmané rozhodnutie odporcu ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo je plne v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, ako aj správnym poriadkom. Odporca pred jeho vydaním riadne zistil skutkový stav (v súlade s § 32 ods. 1 správneho poriadku), odôvodnenie rozhodnutia je dostatočné, zrozumiteľné obsahujúce všetky zákonom požadované náležitosti (§ 47 správneho poriadku), ako aj uvedenie skutočností, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia, je z neho zrejmé akými úvahami bol vedený odporca pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval a taktiež to, ako sa vyrovnal s vyjadreniami navrhovateľa a preto preskúmané rozhodnutie potvrdil (§ 250q ods. 2 O. s. p.).»

17. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu (v kontexte aj dôvodov rozsudku krajského súdu sp. zn. 12 Sp 57/2014 z 27. júna 2014, pozn.) konštatuje, že najvyšší súd ako súd odvolací konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných

na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu aj náležite odôvodnené. Inými slovami, podľa názoru ústavného súdu je možné považovať právne závery, ku ktorým najvyšší súd dospel vo svojom napadnutom rozhodnutí, za určité a zrozumiteľné, bez vnútorných rozporov a poskytujúce primeranú odpoveď na sťažovateľom nastolené otázky, ktorých opakovaním je argumentácia sťažovateľa v podanej ústavnej sťažnosti. Názorový postoj najvyššieho súdu k otázke zaistenia sťažovateľa nachádzal oporu v zákone, ktoré tieto závery nemožno považovať za neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto aj z ústavného hľadiska za neospravedliteľné a neudržateľné, čo by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu teda nejestvuje príčinná súvislosť medzi označenými právami sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľom označených práv, pretože napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle, je dostatočne odôvodnené, jeho závery sú výsledkom myšlienkových postupov a hodnotení najvyššieho súdu, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

18. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (m. m. IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03, I. ÚS 200/2012). Zo spisov zaslaných ústavnému súdu, a to predovšetkým spisu úradu hraničnej a cudzineckej polície sp. zn. PPZ-HCP-BA6-25/2015-AV vyplýva, že sťažovateľ bol k okolnostiam jeho pobytu v Slovenskej republike počas 28. mája 2014 niekoľkokrát vypočutý a sám deklaroval skutočnosti, z ktorých vychádzal policajný orgán pri jeho zadržaní predovšetkým v tom smere, že nemá dostatočné prostriedky na zabezpečenie si ďalšieho ubytovania, resp. že je bez prostriedkov, a nenamietal ani svoje

vyhostenie do Palestíny, čo je v rozpore s jeho ďalším postupom hlavne v konaní pred súdmi. Ako niekoľkonásobný žiadateľ o azyl, a to aj v zahraničí, musel dôkladne poznať postup policajných orgánov Slovenskej republiky, a preto musel predpokladať kladenie takýchto otázok pri posudzovaní jeho osoby či už v súvislosti so žiadosťou o tolerovaný pobyt alebo v súvislosti s jeho vyhostením do Palestíny, a preto je aj pre ústavný súd ťažko pochopiteľné, aby nenamietal svoje vyhostenie do cieľovej krajiny na podklade skutočností neskôr deklarovaných, ako aj to, aby úmyselne zavádzal príslušné štátne orgány nepravdivými tvrdeniami, v dôsledku ktorých bol napokon aj obmedzený na osobnej slobode do zavŕšenia jeho vyhostenia, resp. z ktorých policajný orgán vychádzal pri svojom postupe. Napokon príslušné policajné orgány vyhodnotili osobu sťažovateľa ako nedôveryhodnú, a to práve z dôvodu uvádzania rôznych krajín pôvodu, meniacich sa dôvodov jeho žiadosti o udelenie azylu a úmyselného zavádzania štátnych orgánov, pričom tvrdenia sťažovateľa o tom, že tak na území Slovenskej republiky konal v obave o svoj život, považuje ústavný súd za rozporné vzhľadom na skutočnosť, že práve na území Slovenskej republiky žiadal niekoľkonásobne o azyl ako bezpečnej krajiny, resp. krajiny, kde mienil získať oprávnenie na pobyt a zotrvať a v konečnom dôsledku ostať žiť a pracovať. V nadväznosti na tieto zistenia ústavný súd poukazuje na to, že postup policajného orgánu, ktorý bol predmetom posúdenia aj v rámci správneho súdnictva, sa odvíjal od sťažovateľom deklarovaných postojov a toho, že v čase od právoplatného skončenia azylového konania (v poradí už štvrtého pre sťažovateľa neúspešného azylového konania, pozn.) do podania žiadosti o tolerovaný pobyt sa neoprávnene zdržiaval na území Slovenskej republiky, v dôsledku čoho bolo pristúpené k jeho vyhosteniu, a teda postup orgánov verejnej moci sa odvíjal od skutkových zistení, ku ktorým dospeli zákonom predpokladaným postupom pri dodržaní všetkých nielen zákonných, ale aj ústavných noriem zohľadňujúc aj hľadisko ľudských práv (prítomnosť tlmočníka, osobné vypočutie, možnosť vyjadriť sa k podstatným okolnostiam svojej veci..., pozn.). V dôsledku uvedeného ústavný súd konštatuje, že postup úradu hraničnej a cudzineckej polície (ktorý bol predmetom posúdenia najvyšším súdom, resp. v rovine správneho súdnictva, pozn.), vychádzal z § 88 ods. 1 písm. b) a § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“), pričom neopomenul

skúmať aj citovaným zákonom o pobyte cudzincov dané možnosti podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona opierajúc svoj postup o ustanovenie § 6 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov. Úrad hraničnej a cudzineckej polície sa teda zaoberal aj alternatívou zaistenia a uloženia niektoej z uvedených povinností podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov, ale vzhľadom na to, že sťažovateľ nepreukázal zabezpečenie ubytovania na obdobie od júna 2014 a ani nepreukázal, že disponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na zabezpečenie pobytu vo výške uvedenej v § 6 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov, t. j. 56 € na osobu a deň (z dohody o pracovnej činnosti, ktorú predložila zástupkyňa sťažovateľa najvyššiemu súdu 18. augusta 2014, vyplýva suma mesačného zárobku vo výške 95 € a zo zápisnice o podaní vyjadrenia spísanej so sťažovateľom 28. augusta 2014 vyplýva suma 500 €, ktorou mal disponovať, pozn.), rozhodol v zmysle § 89 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov o tom, že niektorú z povinností predpokladaných § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov nahradzujúcu zaistenie do času vyhostenia neuloží.

19. Napokon ani judikatúra ESLP k čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru [porov. Chahal v. Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 22414/93, rozsudok veľkého senátu z 15. 11. 1996, ods. 112; rozsudok ESLP Agnissan v. Dánsko zo 4. 10. 2001, sťažnosť č. 39964/98, s. 10; rozsudok ESLP Abdolkhani a Karimnia v. Turecko z 22. 9. 2009, sťažnosť č. 30471/08, rozsudok ESLP Saadi v. Spojené kráľovstvo, rozsudok veľkého senátu z 29. 1. 2008, sťažnosť č. 13229/03, ods. 72] nevyžaduje, aby bolo zaistenie osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie, nevyhnutné (*necessary*), ako to je napríklad v prípade väzby podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, ale postačuje, že ho príslušný orgán považuje za vhodné (*appropriate*).

20. V závere ústavný súd už len poukazuje na svoj nález sp. zn. II. ÚS 147/2013 z 9. októbra 2013, v zmysle ktorého «Už podľa doslovného znenia ustanovenia čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru možno zaistiť osobu, proti ktorej „prebieha konanie“ o vyhostenie. Formulácia slovenského prekladu dohovoru vychádza pravdepodobne z francúzskeho znenia („*une procédure d'expulsion... est en cours*“), čím sa odlišuje od anglického znenia, ktoré v tejto súvislosti používa formuláciu „*action is being taken with a view*

to deportation“, teda „sa podnikajú kroky s cieľom vyhostenia“. Z toho vyplýva, že sám dohovor predpokladá, že osoba môže byť zaistená i za stavu, keď jej vyhostenie nie je jednoznačné, teda keď ešte o ňom nebolo právoplatne rozhodnuté. Postačuje, že prebieha konanie o jej vyhostenie, teda také konanie, ktoré môže skutočne k vyhosteniu viesť. To ale znamená, že zaistený cudzinec nemusí byť z pohľadu čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru reálne a efektívne vyhostiteľný ihneď v okamihu zaistenia, keďže jeho vyhostenie je práve predmetom onoho konania, ktoré má viesť k rozhodnutiu o tom, či cudzinec vyhostený bude, alebo nie. Je totiž zrejmé, že počas konania o vyhostení môže konajúci orgán verejnej moci zistiť také okolnosti, ktoré vyhosteniu bránia, ktoré však v čase zaistenia známe neboli, rovnako ako môže príslušný orgán zistiť také skutočnosti, ktoré pôvodne neprípustne sa javiace vyhostenie umožnia. Opačný výklad, teda že zaistenie je prípustné len u cudzinca, u ktorého je ihneď v okamihu zaistenia bez ďalšieho zjavné, že ho je ihneď možné vyhostiť, by vlastne robil zaistenie na účely konania o vyhostení podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru neprípustným, čo výslovne odporuje zneniu tohto ustanovenia.».

21. Ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 147/2013 z 9. októbra 2013 v ďalšom uzavrel:

«7.3 Z hľadiska posúdenia vzťahu konania o žiadosti o udelenie azylu podľa zákona o azyle a konania o vyhostenie podľa zákona o pobyte cudzincov je tak kľúčovým výklad spojenia „proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie“ použitého v čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru. Naopak, pojem „konanie o vyhostení“ podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru je podľa názoru ústavného súdu a v súlade s praxou samotného ESLP potrebné chápať autonómne (porov. k iným pojmom čl. 5 ods. 1 dohovoru napríklad Charin proti Rusku, sťažnosť č. 37345/03, rozsudok z 3. 2. 2011, ods. 34 a 37) ako súbor takých úkonov orgánov štátu, ktoré sú podľa vnútroštátneho práva potrebné na to, aby skutočne došlo k realizácii vyhostenia dotknutej osoby, teda jeho fyzickému odovzdaniu alebo odoslaniu do iného štátu. Z pohľadu dohovoru nemusí ísť nevyhnutne o konanie len jedného orgánu štátu, resp. len jednej sústavy orgánov, ale môže ísť aj o viacero vzájomne previazaných konaní, na konci ktorých stojí konečný úkon vyhostenia dotknutej osoby. Podľa názoru ústavného súdu tak za takéto konanie, teda za súčasť „konania o vyhostení“ na účely čl. 5 ods. 1 písm. f)

dohovoru možno a treba považovať aj konanie o žiadosti osoby, o ktorej vyhostenie ide, o udelenie azylu, ak takáto osoba takúto žiadosť podala. V tomto zmysle i EŠLP vo svojej judikatúre uznáva za prípustné zaistenie i za situácie, že cudzinec požiadal v príslušnom štáte o azyl, na čas vybavenia jeho azylovej žiadosti a obdobie konania o tejto žiadosti považuje za obdobie, kedy „prebieha konanie o vyhostení“ v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru (porov. rozhodnutie Saadi proti Spojenému kráľovstvu, ods. 65, ale napríklad i Gündogu proti Rakúsku, sťažnosť č. 33052/96, rozhodnutie Európskej komisie pre ľudské práva zo 6. 3. 1997, časť „The Law“, ods. 4 alebo Longa Yonkeu proti Litve, sťažnosť č. 57229/09, rozsudok z 15. 11. 2011, ods. 123), za predpokladu, že sú dodržané ostatné podmienky, najmä zákonnosť, nearbitrárnosť a primeraná dĺžka zaistenia.

...

11.3 Hoci sa sťažovateľ vo svojej sťažnosti nedovoľoval výslovne práva Európskej únie, ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že Súdny dvor Európskej únie v rozsudku z 30. mája 2013 vo veci C-534/11, Mehmet Arslan proti Polícii ČR, Krajskému ředitelství policie Ústeckého kraje, odboru cizinecké policie, vyslovil, že smernica Rady 2003/9/ES z 27. januára 2003, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl, a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, „nebránia tomu, aby bol štátny príslušník tretej krajiny, ktorý po svojom zaistení... podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v zmysle smernice 2005/85, ponechaný v zaistení na základe ustanovenia vnútroštátneho práva, ak sa po individuálnom posúdení všetkých relevantných okolností ukáže, že táto žiadosť bola podaná iba s cieľom oddialiť alebo zmať výkon rozhodnutia o návrate a že pokračovanie zaistenia je objektívne nevyhnutné na to, aby sa dotknutá osoba nemohla definitívne vyhnúť svojmu návratu.»

Inými slovami, ústavný súd teda v náleze sp. zn. II. ÚS 147/2013 z 9. októbra 2013 judikoval, že „... možno konanie o žiadosti o udelenie azylu považovať na účely čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru za súčasť prebiehajúceho konania o vyhostenie, nie za jeho prekážku. To platí o to viac, že podľa názoru ústavného súdu možno rozumne predpokladať,

že cudzinec, ktorému hrozí vyhostenie, spravidla požiada o udelenie azylu, aby svoje vyhostenie oddialil.“.

22. Ústavný súd pripúšťa aplikáciu prezentovaného názoru aj na okolnosti sťažovateľovej veci, ktorý poukazuje na to, že obdobie posudzovania žiadosti o udelenie tolerovaného pobytu je považované v zmysle § 58 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov za obdobie tolerovaného pobytu, resp. teda za obdobie, kedy je jeho pobyt na území Slovenskej republiky legálny, s tým, že nie je vylúčené, aby súbežne s týmto obdobím prebiehalo aj konanie o jeho vyhostení bez použitia povinností, resp. oprávnení vyplývajúcich z § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov nahrádzajúcich obmedzenie na osobnej slobode do doby vyhostenia. Navyše dodáva, že v čase, kedy sa sťažovateľ dostavil pred úrad hraničnej a cudzineckej polície/policajný orgán, ktorý ho následne zaistil, sa na území Slovenskej republiky zdržiaval neoprávnene po tom, ako mu bola zamietnutá jeho celkovo štvrtá žiadosť o udelenie azylu, v dôsledku čoho bol aj dôvodne podozrivý zo spáchania priestupku podľa § 118 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov, čím mal naplniť/naplnil dôvody svojho administratívneho vyhostenia podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. Napokon sťažovateľ bol prepustený zo zaistenia príkazom prokurátora Okresnej prokuratúry Dunajská Streda č. k. 2 Pn 635/14/2201-7 z 9. októbra 2014 nie preto, že bol žiadateľom o tolerovaný pobyt, ale vychádzajúc z § 250sa ods. 3 OSP a rozsudku krajského súdu sp. zn. 12 Sp 75/2014 z 30. septembra 2014, ktorým bolo zrušené rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia sťažovateľa z dôvodu, že „... prepustenie cudzinca zo zaistenia nemôže byť viazané až na doručenie rozsudku krajského súdu, keďže tento nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť už jeho vyhlásením“. Ústavný súd na podklade uvedeného uzatvára, že zaistenie sťažovateľa 28. mája 2014 bolo vykonané v súlade so zákonom o pobyte cudzincov a v súlade aj s čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru.

23. Prípady pozbavenia slobody v zásade vyžadujú, aby bola periodicky kontrolovaná ospravedlniteľnosť ich ďalšieho trvania. Účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru je umožniť osobe pozbavenej slobody domáhať sa toho, aby súd preskúmal, či toto pozbavenie

slobody je zákonné. Vzhľadom na to, že naplnenie podmienok ustanovených zákonom sa v čase vyvíja (najmä pokiaľ ide o existenciu relevantných a dostatočných dôvodov pozbavenia slobody), mala by byť zaistená možnosť domáhať sa takej kontroly opakovane v určitých primeraných intervaloch. Podľa ESLP čl. 5 ods. 4 dohovoru zakotvuje procesnú záruku najmä proti pokračovaniu pozbavenia slobody, ktoré – hoci bolo pôvodne nariadené zákonným spôsobom – sa potom mohlo stať nezákonným a stratí akékoľvek opodstatnenie. Požiadavky na urýchlené rozhodovanie o pozbavení slobody a na periodickú súdnu kontrolu v primeraných intervaloch majú svoje opodstatnenie v tom, že zabezpečujú, aby zadržaná osoba nemusela byť vystavená nebezpečenstvu, že zostane zadržovaná aj dlho po tom, ako jej pozbavenie slobody prestalo byť ospravedlniteľné (rozsudok ESLP Shishkov v. Bulharsko z 9. 1. 2003, § 88, Saadi v. Spojené Kráľovstvo, rozsudok Veľkej komory z 29. 1. 2008, § 45, rozsudok ESLP Amuur v. Francúzsko z 25. 6. 1996, § 43, rozsudok ESLP Abdolkhani a Karimnia v. Turecko z 22. 9. 2009, ako aj rozsudok ESLP Z.N.S. v. Turecko z 19. 1. 2010, § 56 a § 63).

24. V predostretej argumentácii sťažovateľ poukazuje aj na to, že neboli podmienky trvania jeho zaistenia počas doby jeho zaistenia od 28. mája 2014 do 9. októbra 2014 periodicky kontrolované v závislosti od vyvíjajúcich sa okolností stavu jeho veci, v dôsledku čoho „... došlo k porušeniu práva podľa čl. 5 ods. 4 ako aj podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru zo strany útvaru policajného zaistenia“. V tejto súvislosti ústavný súd po preštudovaní spisov úradu hraničnej a cudzineckej polície sp. zn. PPZ-HCP-BA6-25/2015-AV a súdneho spisu krajského súdu sp. zn. 12 Sp 57/2014 konštatuje, že dôvody zaistenia sťažovateľa boli predmetom niekoľkonásobného preskúmania tak v rovine správneho súdnictva, ako aj v rovine správneho konania, a to aj v dôsledku aktívneho prístupu jeho právnych zástupkýň na základe nimi koncipovaných podaní, napr. podanie opravných prostriedkov proti rozhodnutiu úradu hraničnej a cudzineckej polície o zaistení sťažovateľa, proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty zaistenia, podanie opravných prostriedkov v rámci správneho súdnictva, v dôsledku ktorých boli aj okolnosti zaistenia sťažovateľa preskúmané najvyšším súdom, 27. augusta 2014 bola s právnou zástupkyňou sťažovateľa spísaná zápisnica o podaní vyjadrenia, následne 28. augusta 2014 žiadala právna zástupkyňa

písomným podaním o okamžité prepustenie zaisteného cudzinca, k verbálnej nóte palestínskeho veľvyslanectva bol sťažovateľ osobne vypočutý úradom hraničnej a cudzineckej polície 28. augusta 2014, v ostatnom aj podanie podnetu na preskúmanie zákonnosti zaistenia cudzinca zo 7. októbra 2014 adresovaného Okresnej prokuratúre Dunajská Streda a faxom poslaného Krajskej prokuratúre v Trnave. Z uvedeného náčrtu procesnej aktivity právnych zástupkýň sťažovateľa vyplýva, že otázka jeho zaistenia pre účely administratívneho vyhostenia a v konečnom dôsledku obmedzenia jeho osobnej slobody bola predmetom niekoľkonásobného preskúmania tak v rovine správneho konania, ako aj v rovine správneho súdnictva, čím tak námietku sťažovateľa o porušení jeho práva na periodickú kontrolu zaistenia, resp. obmedzenia osobnej slobody a porušenia práv garantovaných podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) a čl. 5 ods. 4 dohovoru považuje za neopodstatnenú.

25. V závere v súvislosti so sťažovateľom deklarovanej nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (v spojení aj s čl. 46 ods. 2 ústavy a obdobne aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 47 charty, pozn.) nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (v spojení aj s čl. 46 ods. 2 ústavy a obdobne aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 47 charty, pozn.) nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Inými slovami, obsahom základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (m. m. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08). Obdobne ESLP judikoval, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať

dôvody, na ktorých sa zakladajú (rozsudok ESLP García Ruiz v. Španielsko z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok ESLP Georiadis v. Grécko z 29. 5. 1997, rozsudok ESLP Higgins v. Francúzsko z 19. 2. 1998), ako aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozsudok ESLP Kraska v. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06), ktorým týmto povinnostiam najvyšší súd v plnej miere zastal.

26. Ústavný súd teda uzatvára, že právne závery najvyššieho súdu nie je možné považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené, v dôsledku čoho nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a sťažovateľom namietaným porušením označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 47 charty a čl. 5 ods. 1 písm. f) a ods. 4 a čl. 13 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal (II. ÚS 214/03, IV. ÚS 244/04, III. ÚS 26/2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2015